

Memo

Aan : Algemeen Bestuur SSC DeSom
Van : Peter Kuiken, directeur SSC DeSom
Datum : 26 april 2021

Betreft : Nadere toelichting op agendapunt 7 'Aanpassen kredietfaciliteit',
uit de vergadering van het Algemeen Bestuur van 21 april 2021

Inleiding

- In 2018 is een krediet van 2,3 miljoen gevoteerd door het Algemeen Bestuur. Dit krediet was nodig voor de vervanging van de infrastructuur. Hiervoor zijn in 2020 twee Europese aanbestedingen uitgevoerd.
- Deze aanbestedingen waren eerder uitgesteld i.v.m. diverse vertragingen; uiteindelijk zijn beide eind 2020 gegund aan dezelfde inschrijver. Dit blijkt nu wat budget betreft (bijna drie jaar later) onvoldoende te zijn. Voorgesteld wordt akkoord te gaan met de aanpassing van de kredietfaciliteit tot een bedrag van 2,8 miljoen, om zo te voorkomen dat er onrechtmatige uitgaven worden gedaan.
- De directie heeft daartoe het Dagelijks Bestuur het voorstel gedaan om de kredietfaciliteit aan te passen van € 2,3 miljoen naar € 2,8 miljoen. Het DB heeft in haar vergadering van 13 april hiermee ingestemd. Het DB heeft de directie verzocht het voorstel door te geleiden naar het Algemeen Bestuur ter besluitvorming (zie het voorstel in de bijlage). Deze AB-vergadering heeft plaatsgevonden op 21 april jl. De leden van het AB voelden zich overvallen door dit voorstel om de kredietfaciliteit te verhogen. Het AB heeft het agendapunt aangehouden. Het AB heeft de directie verzocht om een nadere toelichting én heeft de Adviescommissie gevraagd om een ambtelijk advies.
- De directie wil benadrukken dat het aanpassen van de kredietfaciliteit onontkoombaar is. De verplichtingen voor € 2,8 miljoen zijn aangegaan, de leverancier is inmiddels met de werkzaamheden gestart en de eerste rekeningen zijn betaald. De verwachting is dat de implementaties en bijbehorende kosten in 2021 worden gerealiseerd. Afschrijving start vervolgens in het eerstvolgend boekjaar en dat is 2022.
- Tijdens de AB-vergadering van 21 april werd ook gevraagd waarom de afschrijvingen niet aansluiten bij de aanpassing van 500K van het krediet (5 x 88K is geen 500K). De verklaring is als volgt: De aanpassing van 500K is een inschatting, gebaseerd op wat nú bekend is, wat we nu weten. We weten dat de afschrijvingslasten 92K x 5 jaar zullen zijn en hebben dat afgerond naar 500K. De aanpassing van de kredietfaciliteit had dus 460K kunnen zijn. Uiteindelijk weten we na de laatste afrekening wat er precies aan krediet nodig was. De concept begroting 2022 had een totale afschrijvingslast van 814K. De definitieve begroting 2022 heeft een totale afschrijvingslast van 722K (conform Begroting 2019), verschil 88+4= 92K.

Toelichting

Er zijn diverse redenen die geleid hebben tot het voorstel om de in 2018 toegekende kredieten aan te passen.

- De Europese Aanbestedingen waren een complexe samenhang van onderdelen; deze onderdelen kunnen niet los van elkaar gezien worden, konden niet los van elkaar aanbesteed worden en kunnen niet los van elkaar geprijsd worden.
- Er zijn in 2018 aannames door DeSom en de deelnemers gedaan die in dié tijd reëel en realistisch waren.
- Anno 2021 leven we echter in een andere werkelijkheid; er zijn voortschrijdende inzichten en wensen.

Memo

Nadere toelichting op de ontwikkelingen sinds 2018:

1. De prijsstijgingen als gevolg van wereldwijde schaarste en leveringsproblematiek hardware. Door de coronapandemie is de vraag naar hardware wereldwijd enorm gestegen. Tegelijkertijd heeft de productie van hardware en hardwarecomponenten (veelal in Azië/China) lange tijd stil gelegen. Hierdoor zijn de prijzen van hardware gestegen, in tegenstelling tot verwachtingen die we in 2018 hadden.
2. De prijsstijgingen als gevolg van schaarste van ICT specialisten. Hierdoor zijn leverancierstarieven gestegen. Een deel van de investering bestaat uit implementatiekosten, de nieuwe hardware moet opgebouwd en geconfigureerd worden, alvorens deze in gebruik kan worden genomen.
3. De aanname 2018 met betrekking tot de verwachte marktwerking is niet reëel gebleken. Voor DeSom is, zolang onze datacenter capaciteit behoefte nog zo groot is, zelf investeren in eigen datacenter hardware veruit het meest economisch voordelige scenario. Overheden kunnen namelijk aantrekkelijk investeringen financieren, krijgen als zij geld lenen zelfs geld toe (negatieve rente). Voor leveranciers is echter het leveren van een Cloud Datacenterdienst (PAAS) financieel veel aantrekkelijker. Veel leveranciers willen daarom anno 2021 alleen nog maar dit soort diensten leveren. Dit hebben we ook gemerkt in onze aanbestedingen. Veel leveranciers haakten af en in de Nota van Inlichtingen werden veel vragen gesteld over het in hun ogen te lage budget in relatie tot de gevraagde hoeveelheid en complexiteit.
4. De aanname 2018 met betrekking SAAS verwachtingen heeft anders uitgedraaid. In 2018 werd regionaal en ook landelijk (M&I) aangenomen dat de Cloudgang van de applicatielandschappen van de deelnemers de afgelopen jaren in een flinke versnelling zou geraken. De realiteit anno 2021 is echter anders; er blijkt nog nauwelijks ver-SAAS-ing gerealiseerd te zijn bij de deelnemers. Er zijn wel wat SAAS applicaties extra aangeschaft, maar men heeft nog geen afscheid van oude applicaties en/of data genomen. In alle P&C cyclus documenten is afgelopen jaren de vertraging van de Cloudgang beschreven. De verwachte afname in de datacenters van DeSom is dus nog niet gerealiseerd.
5. De aanname 2018 met betrekking tot Harmonisatie applicatielandschappen is niet uitgekomen. In 2018 werd regionaal aangenomen dat de deelnemers hun applicatielandschappen zouden harmoniseren, waardoor minder diversiteit, meer standaardisatie, complexiteitsreductie en efficiency gerealiseerd zouden worden. De realiteit is echter anders; de diversiteit en complexiteit blijkt afgelopen jaren alleen maar gestegen, met zelfs groei i.p.v. afname als effect.
6. De aanname 2018 met betrekking tot de DWO/Microsoft Office365 is niet juist gebleken. In 2018 werd aangenomen dat de deelnemers heel snel de nieuwe DWO en Office365 zouden kunnen implementeren, waardoor Citrix gebruik fors zou afnemen. De impact van de DWO bleek echter veel groter dan verwacht. Ook de Coronapandemie leidde tot verdere vertraging van deze implementatie. In tegenstelling tot de verwachting dat gebruik Citrix zou afnemen zien wij zelfs een toename (ook door stijging van het aantal gebruikers), waardoor er zelfs extra Citrix capaciteit noodzakelijk is. En daarnaast waren allerlei extra hybride maatregelen nodig om gelijktijdig zowel Windows10 gebruik als Citrix gebruik mogelijk te maken.
7. De aanname 2018 met betrekking tot benodigde datacenter sizing (hoeveelheid hardware) blijkt niet juist. In 2018 werd aangenomen dat de nieuwe datacenters 30% kleiner konden worden in verband met verSAASing (zie ook punt 4), Harmonisatie applicatielandschappen (zie ook punt 5), opschoning, wegvallen Legacy applicaties, afname Citrix gebruik (zie ook punt 6). De realiteit is echter dat onze datacenters afgelopen jaren alleen maar zijn gegroeid, dus meer servers, meer data, meer gebruikers, meer diversiteit en meer complexiteit.

Memo

8. Inmiddels hebben we wel een deel van onze servers succesvol gemigreerd naar Azure (Microsoft Cloud). Ook dat bleek minder eenvoudig te realiseren dan verwacht door de grote samenhang tussen veel systemen, waardoor veel systemen hier niet geschikt voor bleken. Dit betekent dat de systemen die in nauwe ketens opereren gezamenlijk in het nieuwe datacenter moeten worden geplaatst. Om dezelfde reden (continuïteit/performance) kan de migratie naar de nieuwe datacenters niet gefaseerd plaatsvinden en zullen we deze als BIG BANG migratie moeten uitvoeren.
9. De aanname 2018 omtrent database omgeving is onjuist gebleken. Oorspronkelijk was Oracle het preferred database platform van DeSom. In 2018 werd aangenomen dat veel Oracle databases door de verSAASing zouden verdwijnen. Dit blijkt anno 2021 nog niet het geval. Ook zijn er veel andere typen databases bijgekomen (bijvoorbeeld SQL). De nieuwe database omgeving moet dus minimaal gelijk zijn aan de huidige en ook de diversiteit aan databases moet ingericht en beheer worden/blijven.
10. Aanvullende wensen en eisen met betrekking tot aangescherpte informatiebeveiliging vanuit wet- en regelgeving. In 2018 was het DeSom Cloudbeleid en Securitybeleid net opgezet en nog volop in ontwikkeling. Het implementeren hiervan heeft gevolgen gehad voor de Infrastructuur inrichting, complexiteit en het beheer. In 2018 was wel bekend dat de BIG vervangen zou gaan worden door de BIO en ENSIA, maar wat dit concreet zou gaan betekenen was nog niet duidelijk in 2018. Uiteindelijk is dit in 2020 ingegaan, en is nog steeds in ontwikkeling.
11. Door het toegenomen dreigingsbeeld afgelopen jaren worden eisen steeds verder aangescherpt. Omdat veel security en privacy oplossingen onlosmakelijk geïntegreerd zijn in onze infrastructuur, leiden nieuwe wensen/eisen/ aanscherpingen doorgaans ook tot wijzigingen in de infrastructuur. Sommige eisen zijn zo ingrijpend dat zelfs andere (duurdere) hardware noodzakelijk is. Bijvoorbeeld ander type Firewall of de onlangs vereiste Office 365 back-up. Een ander voorbeeld van een nieuwe eis is segmentatie. In de aanbesteding hebben we dit dus als extra eis meegenomen. Dit werd ook bevestigd vanuit de ISAE 3402 audit van 2020.
12. Aanvullende wens vervanging van de VDI omgeving. De VDI omgeving, de aparte omgeving voor de gebruikers van zware grafische applicaties, stond in 2018 nog ter discussie; mogelijk ging men ook hiervoor naar SAAS. Inmiddels wordt er een POC uitgevoerd en is het de bedoeling dat deze omgeving toch vervangen gaat worden met eigen servers dus betekent dit ook een extra investering.

-0-0-0-